

Kolorowy las pełen grzybów, Poznajemy grzyby jadalne i trujące

4 lata

PRZEDSZKOLE

75 min

25 osób

Zajęcia wprowadzają dzieci w fascynujący świat grzybów – ich różnorodność, budowę oraz znaczenie w przyrodzie. Poprzez zabawę, obserwację i działanie, uczestnicy uczą się rozpoznawać podstawowe gatunki grzybów, klasyfikować je oraz dostrzegać różnice między grzybami jadalnymi a trującymi. Wykorzystanie plotera tnącego wprowadza element nowoczesnych technologii, budząc ciekawość poznawczą najmłodszych. Jednocześnie zajęcia wspierają rozwój motoryki małej, koordynacji wzrokowo–ruchowej oraz logicznego myślenia poprzez tworzenie zbiorów grzybów i innych elementów przyrodniczych. To zajęcia, które w naturalny sposób łączą naukową ciekawość, kreatywność i zabawę – doskonale wpisując się w założenia elementów metody STEAM w edukacji przedszkolnej.

Scenariusz: Stowarzyszenie Robisz.to
Główne autorki: Żanetta Gugala oraz Anna Pobłocka

Czego uczą zajęcia:

Kształtowane kompetencje kluczowe:

Kompetencje przyrodnicze i naukowe: dzieci poznają różne gatunki grzybów, uczą się rozróżniać grzyby jadalne od trujących, wykonują działania badawcze: klasyfikują, porządkują, grupują (element myślenia naukowego w ujęciu STEAM). Dowiadują się jaka jest rola grzybów w ekosystemie.

Kompetencje cyfrowe: dzieci poznają zastosowanie nowoczesnych technologii obserwując działanie plotera tnącego i dowiadują się, że komputer może sterować urządzeniem, które wycina kształty według zaprojektowanego wzoru. Dzieci uczą się zasad bezpieczeństwa i odpowiedzialnego korzystania z urządzenia.

Kompetencje społeczne i obywatelskie: dzieci rozwijają umiejętność komunikacji podczas tworzenia wspólnego "grzybowego lasu". Uczą się także zasad bezpieczeństwa i odpowiedzialności w kontaktach z naturą.

Kompetencje matematyczne i logiczne: dzieci klasyfikują grzyby według koloru, budowy i rodzaju, tworząc tym samym proste zbiory porównując liczebność i przydatność do spożycia. Wdrażane są pojęcia: zbiór, kategoria, porównanie, różnica.

Kompetencje twórcze i ekspresji artystycznej: dzieci tworzą własne kompozycje plastyczne budując "grzybowy las", wykorzystując wycięte elementy z plotera tnącego i inne materiały. Ćwiczą sprawność manualną, wyobraźnię i poczucie estetyki.

Kompetencje językowe: dzieci wzbogacają słownictwo o nowe pojęcia związane z lasem i grzybami: poznają i utralają nazwy grzybów, rozróżniają znaczenia pojęć - grzyb jadalny, grzyb trujący, kapelusz, trzon.

Jakie umiejętności rozwijają zajęcia:

- **poznawczo - przyrodnicze** - obserwowanie, porównywanie i rozróżnianie gatunków grzybów; dostrzeganie cech charakterystycznych i różnic; rozumienie prostych zależności przyczynowo - skutkowych (np. "gdy kapelusz grzyba jest czerwony, to grzyb może być trujący");
- **językowe** - wzbogacanie słownictwa tematycznego i formułowanie wypowiedzi pełnymi zdaniami;
- **matematyczno - logiczne** - tworzenie i porządkowanie zbiorów według prostych kategorii: (kolor, budowa, rodzaj);
- **cyfrowe** - rozumienie, że maszyna (ploter) wykonuje zaplanowane przez człowieka działania w procesie technologicznym "od projektu do efektu".

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa wybrane gatunki grzybów (np. muchomor, borowik, maślak, brzoza, kurka, pieczarka);
- posługuje się nowym słownictwem związanym z lasem i grzybami;
- wie, że nie wszystkie grzyby są jadalne - potrafi wskazać przykłady grzybów trujących;
- grupuje grzyby według prostych cech: koloru, budowy, rodzaju (jadalny/ trujący);
- rozumie potrzebę ostrożności w kontakcie z nieznanymi roślinami, jednocześnie szanując ich piękno i różnorodność;
- współpracuje z rówieśnikami we wspólnej zabawie, tworzeniu pracy plastycznej rozwijając wyobraźnię i estetykę;
- wykazuje ciekawość poznawczą wobec przyrody i technologii (ploter tnący).

Podstawa programowa:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka: I 5, I 6, I 7

Emocjonalny obszar rozwoju dziecka: II 2, II 7, II 11

Spółeczny obszar rozwoju dziecka: III 1, III 2, III 6, III 9

Poznawczy obszar rozwoju dziecka: IV 1, IV 5, IV 7, IV 11, IV 12, IV 15, IV 18, IV 19

Przygotowanie i przebieg zajęć

Przed zajęciami należy przygotować następujące narzędzia oraz inne środki dydaktyczne:

- ploter tnący wraz z plikami do wycięcia kształtów grzybów około 5-8 cm (po jednym grzybku z każdego rodzaju dla każdego dziecka);
- kartki w formacie A4 w kolorze zielonym i czerwonym dla każdego dziecka;
- kolorowe papiery samoprzylepne;
- nożyczki;
- przygotowane przez nauczyciela_kę plansze edukacyjne (fotografie) grzybów (muchomor czerwony, muchomor sromotnikowy, borowik, kurka, maślak, brzożak, pieczarka);
- koszyk wiklinowy lub plastikowy z uchwytem;
- kartki w formacie A4 w kolorze lasu (zielony);
- odtwarzacz z wybraną muzyką wcześniej przygotowaną przed zajęciami, wskazaną w przebiegu zabawy ruchowej.

Przygotowanie do zajęć:

- plansze edukacyjne (fotografie, ilustracje) grzybów (muchomor czerwony, muchomor sromotnikowy, borowik, kurka, maślak, brzożak, pieczarka);
- wiklinowy lub plastikowy koszyk z wyciętymi na ploterze tnącym papierowymi grzybami (dzień wcześniej);
- kartki w formacie A4 w kolorze zielonym i czerwonym dla każdego dziecka.

Wprowadzenie do zajęć - podróż na kolorową łąkę

40 min

Narzędzia i materiały

ilustracje grzybów (muchomor czerwony, muchomor sromotnikowy, borowik szlachetny, maślak, kurka, brzozak, pieczarka); koszyk z wyciętymi na ploterze tnącym papierowymi grzybami; kartki A4 w kolorze zielonym i czerwonym dla każdego dziecka

Metody i formy pracy

słowna, oglądowa, aktywizująca, burza mózgów, STEAM; praca z całą grupą

Nauczyciel_ka wita dzieci „w leśnym kręgu” i prezentuje **wiklinowy koszyk z tajemniczą zawartością**. W środku znajdują się **papierowe grzyby**, wcześniej wycięte na ploterze tnącym. Kilka pytań wprowadza dzieci w rozmowę kierowaną, m.in.:

- *Co można znaleźć w lesie jesienią?*
- *Czy wiecie, czym są grzyby i jaka jest ich rola w przyrodzie?*

W swobodnej rozmowie dzieci odpowiadają na pytania, dzieląc się swoimi spostrzeżeniami i doświadczeniami z jesiennych spacerów po lesie.

Następnie nauczyciel_ka **wprowadza w temat zajęć**:

- Dziś wybierzemy się do jesiennego, kolorowego lasu pełnego grzybów. Dowiemy się, które grzyby można zbierać, a których lepiej nie dotykać.

Prezentacja grzybów

Nauczyciel_ka pokazuje dzieciom ilustracje przedstawiające wybrane gatunki grzybów: **muchomor czerwony, muchomor sromotnikowy, borowik szlachetny, maślak, kurka, kozłarz (brzozak), pieczarka**.

Podczas prezentacji nazywa poszczególne grzyby, klasyfikuje je jako **jadalne lub trujące**, a następnie krótko omawia ich charakterystykę.

Charakterystyka grzybów

Muchomor czerwony – ma bajkowy, czerwony kapelusz z białymi kropkami. Pod kapeluszem znajdują się białe lub bladożółte, gęste blaszki. Nóżka jest wąska, długa i biała, z pierścieniem przypominającym małą spódniczkę. Podstawa nóżki ma kształt bulwy. Choć to grzyb trujący, nie należy go niszczyć, ponieważ stanowi piękną ozdobę lasu.

Muchomor sromotnikowy – wygląda niewinnie. Ma zielonkawy lub żółtawy kapelusz i białą, smukłą nóżkę zakończoną u dołu workowatą pochwą. Pod kapeluszem znajdują się gęste, białe blaszki. Posiada

pierścień przyrośnięty do trzonu.

Borowik szlachetny (prawdziwek) – ma duży, mięsisty kapelusz w kolorze brązowym, przypominającym czekoladę. Pod kapeluszem znajdują się gąbczaste rurczki w odcieniach od białego po zielonkawy. Nóżka jest gruba, jasna, z siateczkowym wzorem w górnej części. Miąższ borowika jest biały, twardy i ma przyjemny, orzechowy zapach. To grzyb jadalny, bardzo smaczny i ceniony przez grzybiarzy, często suszony i dodawany do potraw, np. bigosu.

Maślak – jego kapelusz jest brązowy i śliski, jakby polany masłem (stąd nazwa). Lepka skórka łatwo odchodzi od miąższu. Pod kapeluszem znajdują się gąbczaste rurczki, często przykryte białą błoną. Nóżka jest smukła, żółtawa, z cienkim pierścieniem. To grzyb jadalny i smaczny, rosnący głównie w pobliżu młodych drzew iglastych. Często wykorzystywany do marynat i sosów.

Kurka – ma charakterystyczny kształt przypominający mały kwiat lub trąbkę. Cała kurka (kapelusz i nóżka) jest intensywnie żółta lub pomarańczowożółta. Kapelusz ma pofalowany brzeg, a spód pokrywają nieregularne, grube listewki nachodzące na trzon. Ma przyjemny zapach, podobny do zapachu moreli. **To grzyb jadalny, bardzo ceniony w kuchni (np. można go dodawać do jajecznicy).**

Koźlarz (brzozak) – jego kapelusz ma kształt półkolisty lub poduszkowaty i barwę od pomarańczowo-czerwonej do brązowej. Nóżka jest smukła, lekko zgrubiała u dołu, pokryta ciemnymi kosmykami. Pod kapeluszem znajdują się gąbczaste rurczki w kolorze białym lub szarobrązowym. Rośnie najczęściej przy brzożach, stąd nazwa brzozak. **To grzyb jadalny, bardzo lubiany przez grzybiarzy.**

Pieczarka – ma biały, gładki, aksamitny kapelusz, którego brzegi u młodych grzybów są podwinięte do środka. Pod kapeluszem młodej pieczarki znajdują się różowe blaszki, które z wiekiem ciemnieją, przybierając barwę brązową. Nóżka jest biała, krótka, z delikatnym pierścieniem. Pieczarka występuje na łąkach w pobliżu lasu, ale jest też **grzybem hodowlanym, jadalnym i bardzo popularnym w kuchni.**

Nauczyciel_ka zaznacza, że grzyby odgrywają kluczową rolę w ekosystemie:

- przyczyniają się do rozkładu martwej materii roślinnej i zwierzęcej dostarczając glebie niezbędnych składników odżywczych;
- tworzą pod ziemią rozległą sieć zwaną grzybnią, która łączy się z korzeniami drzew umożliwiając wymianę substancji odżywczych;
- grzyby są ważnym źródłem pożywienia dla wielu zwierząt, takich jak: wiewiórki, dziki, sarny, a także ślimaki i owady.

Prezentacja pracy plotera tnącego:

Nauczyciel_ka, podchodząc wraz z dziećmi do stolika z urządzeniem, prezentuje działanie plotera tnącego. Dzieci obserwują, jak z kolorowego papieru wycinane są kształty grzybów. W trakcie działania plotera nauczyciel_ka tłumaczy w prosty sposób to, co obserwują: "to urządzenie działa, jak magiczne nożyczki sterowane komputerem - tną bardzo dokładnie według wcześniej utworzonego wzoru". Nauczyciel_ka przedstawia etapy procesu powstawania modelu grzybka: najpierw powstaje projekt na komputerze, następnie przenosi się go na ploter, który przetwarza go na konkretne ruchy noża tnącego, który wycina w podanym materiale gotowy projekt - w naszym przypadku grzyby.

Zabawa dydaktyczna: „Grzybobranie – jadalne czy trujące?”

Po zakończeniu prezentacji dzieci ponownie siadają w kręgu. Nauczyciel_ka rozdaje każdemu dziecku **dwie kartki formatu A4 – czerwoną i zieloną**.

Dzieci układają je przed sobą (zieloną po prawej stronie, czerwona po lewej).

Następnie nauczyciel_ka **wysypuje z koszyka papierowe makiety grzybów** w odpowiednich kolorach i kształtach:

- muchomor czerwony – czerwony z białą nóżką,
- muchomor sromotnikowy – cytrynowy z białą nóżką,
- borowik, maślak, koźlarz – brązowy z białą nóżką,
- kurka – pomarańczowa,
- pieczarka – biała.

Dzieci kolejno wybierają makietę grzyba, rozpoznają jego gatunek i **klasyfikują jako jadalny lub trujący**:

- grzyby jadalne układają na **zielonej kartce**,
- grzyby trujące – na **czerwonej kartce**.

Po zakończonym „grzybobraniu” **dzieci przeliczają swoje zbiory**, określając, ile i jakie grzyby zebrały oraz których mają więcej – jadalnych czy trujących.

Praca plastyczna

15 min

Narzędzia i materiały

nożyczki, kolorowy samoprzylepny papier, wycięte za pomocą plotera grzyby

Metody i formy pracy

metoda praktycznego działania, metoda słowna: instruktaż, praca indywidualna

Dzieci siadają przy stolikach, na których nauczyciel_ka przygotowała wcześniej potrzebne narzędzia i materiały do wykonania pracy plastycznej. Każde z dzieci wykonuje swój: **“grzybowy las”**. Przyklejają zebrane wcześniej przez siebie grzybki na kartkach (format A4) w kolorze zielonym, które stanowią tło lasu. Z kolorowych samoprzylepnych papierów wycinają i przyklejają dodatkowe elementy lasu np. drzewa, krzewy, trawę, słońce, niebo.

Powstaje wspólna wystawa **“grzybowy las”**. Po zakończonej pracy dzieci porządkują swoje stanowiska.

Zabawa ruchowa

10 min

Narzędzia i materiały

odtwarzacz z muzyką (odgłosy leśnej przyrody, szum lasu itp.) np. <https://youtu.be/3RN-cbYRwNSo?si=2wi7v8Wiu7E8DSeW>

Metody i formy pracy

metoda aktywna: zabawy muzyczno-ruchowe, metoda percepcyjna: słuchowa, słowna: instruktaż, praca z całą grupą

Dzieci, słuchając muzyki poruszają się swobodnie po sali. Nauczyciel_ka mówi: "Jesteśmy w kolorowym lesie. Wokół rosną drzewa, a pod nimi ukrywają się małe grzyby. Rozglądamy się, czy już coś widać w trawie."

Na słowa "**rosną grzyby**" - dzieci przykucają i powoli podnoszą się, unosząc ręce niczym rosnące kapelusze grzybów. Nauczyciel_ka mówi: "Zaczyna kropić deszcz! Grzyby chowają się - kulą się w kłębek!" (nauczyciel_ka odtwarza dźwięki padającego deszczu i burzy), np. [BURZA w lesie deszczowym - pioruny, szum deszczu i śpiew ptaków | Relaksujące dźwięki natury](#)

Na to hasło dzieci przykucają, zasłaniają głowę rękami.

Po chwili nauczyciel_ka podaje kolejne hasło: "**Zaświeciło słońce - grzyby znowu rosną!**"

Nauczyciel_ka odtwarza dźwięki budzącego się do życia lasu, np. [Śpiew ptaków w lesie o poranku](#)

Dzieci powoli wstają i rozkładają szeroko ręce. Następnie nauczyciel_ka podaje komendę: "**wieje silny wiatr!**". Dzieci-grzyby w pozycji stojącej z opuszczonymi wzdłuż ciała ramionami, poruszają biodrami zataczając kręgi (w tle tego ćwiczenia nauczyciel_ka odtwarza dźwięki szumu wiatru w lesie), np. [Strong Howling Wind Sound 8 Hours / Swaying Trees in The Wind](#)

Na zakończenie zabawy ruchowej nauczyciel_ka mówi: "**grzyby zasypiają w lesie**". Muzyka z odtwarzacza cichnie, a nauczyciel_ka mówi: "Dzień w lesie dobiega końca. Grzyby są już zmęczone i układają się do snu pod drzewami."

Dzieci kładą się na dywanie, zamykają oczy, relaksują się przy cichej melodii, np. [Relaxing Music with Nature Sounds, Forest Music, Sleep Music, Meditation Music](#)

Quiz

10 min

Metody i formy pracy

słowna, aktywizująca, praca z całą grupą

Na zakończenie zajęć nauczyciel_ka przeprowadza z dziećmi zabawną QUIZ, który jednocześnie utrwala zdobytą wiedzę o grzybach. QUIZ ma charakter pytań i trzech odpowiedzi, z których jedna jest prawidłowa. Na pra-

ROBISZ.TO

widlową odpowiedź dzieci reagują klaskaniem w dłonie. Na negatywną odpowiedź dzieci reagują tupnięciem nogą. Dzieci siadają w kręgu, a nauczyciel_ka rozpoczyna QUIZ:

1. Gdzie najczęściej rosną grzyby?
 - w lodówce
 - na plaży
 - **w lesie**
2. Który z grzybów ma najbardziej śliski kapelusz?
 - kurka
 - **maślak**
 - borowik szlachetny
3. Jak nazywa się część grzyba, na której umocowany jest kapelusz?
 - **nóżka**
 - główka
 - rączka
4. Kto może zbierać grzyby w lesie?
 - tylko dzieci
 - tylko wiewiórki i misie
 - **tylko dorośli (grzybiarze)**
5. Co robią grzyby, kiedy pada deszcz?
 - chowają kapelusze w piasek
 - **rosną**
 - chowają się pod parasolkę
6. Jak wygląda borowik szlachetny, zwany prawdziwkim?
 - ma niebieski kapelusz i żółte nogi
 - ma czerwony kapelusz w żółte kropki
 - **ma brązowy kapelusz i grubą białą nogę**
7. Jak nazywają się grzyby, które najczęściej rosną w lesie brzozowym?
 - muchomory sromotnikowe
 - pieczarki
 - **brzożaki**
8. Który z grzybów możemy kupić w sklepie i najczęściej dodajemy go do pizzy?
 - maślak
 - **pieczarka**
 - brzożak
9. Który z grzybów jest trujący i choć jest piękną ozdobą lasu nie zrywamy go?
 - **muchomor czerwony**
 - maślak
 - brzożak

ROBISZ.TO

10. Który z grzybów wygląda jak mała żółta trąbka?

- pieczarka
- borowik
- **kurka**

Nauczyciel_ka kończy QUIZ, dziękując dzieciom za wspólną zabawę edukacyjną słowami: “Brawo, mali grzybiarze. Zebraliście same dobre odpowiedzi, więc z powodzeniem i bezpiecznie możecie zabrać koszyki i wybrać się wraz z rodzicami lub opiekunami do lasu na kolejne grzybobranie.”